

Kontrola i skladištenje lekova u apotekama

1. Prijem lekova

Kada lekovi stignu u apoteku, obavlja se početna kontrola:

- Provera **ispravnosti isporuke** (upoređivanje sa narudžbenicom).
- Vizuelna kontrola ambalaže: da li postoje oštećenja, vlaga, probijena pakovanja ili znakovi falsifikata.
- Provera **rokova trajanja** – ne smeju biti pred istekom propisanog minimalnog roka.
- Evidentiranje ulaza u softver ili knjigu zaliha.

2. Kontrola kvaliteta tokom skladištenja

Tokom celog perioda boravka u apoteci, lekovi prolaze kontinuiranu kontrolu:

- **Redovna vizuelna provera** pakovanja i eventualnih promena (boja, miris kod nekih preparata, oštećenja).
- Provera da li su proizvodi pravilno označeni, bez zamene etiketa.
- Vođenje evidencije o serijama i rokovima trajanja zbog mogućih povlačenja iz prometa (opoziva).

3. Uslovi skladištenja

Lekovi se čuvaju u skladu sa zahtevima proizvođača i Pravilnikom:

a) Temperatura

- Standardni lekovi: **15–25°C**.
- Lekovi koji se čuvaju u frižideru: **2–8°C**.
- Zamrznuti preparati imaju posebne režime čuvanja.
Obavezno se vodi **dnevnik temperature** (ručno ili automatski), a u frižiderima često postoje alarmi za odstupanja.

b) Vlaga i svetlost

- Lekovi se čuvaju na suvom mestu, zaštićeni od direktnog sunčevog svetla.
- Preparati osetljivi na svetlost drže se u tamnim bočicama ili posebnim ormarićima.

c) Ventilacija

- Prostor mora biti dobro provetren i bez izvora toplote (radijatori, izlozi sa suncem, grejalice).

4. Raspored i organizacija skladišta

- Lekovi se slažu prema **farmaceutskim kategorijama** i oblicima (tablete, sirupi, injekcije...).
- Poseban odvojeni prostor imaju:
 - narkotici i psihotropne supstance (pod ključem)
 - citostatici
 - opasne ili otrovne supstance
 - rashladni proizvodi
- Sistem „**prvi ulaz – prvi izlaz**“ (FIFO) obavezan je da bi se izbeglo zastarevanje.

5. Praćenje rokova trajanja

- Redovna (najčešće mesečna) kontrola rokova.
- Lekovi koji se približavaju isteku odvajaju se i označavaju.
- Po isteku roka odmah se izdvajaju i čuvaju u odvojenoj zoni za **farmaceutski otpad**, do predaje ovlašćenoj organizaciji.

6. Skladištenje osetljivih lekova

a) Lekovi koji zahtevaju hladan lanac

- Vakcine, inzulini i određeni biološki lekovi.
- Moraju ostati u kontrolisanom temperaturnom režimu tokom transporta i skladištenja (2–8°C).
- Ne smeju se zamrzavati (osim ako je to posebno navedeno).
- Svako odstupanje vodi se kao potencijalna neispravnost.

b) Citostatici i sterilni proizvodi

- Čuvaju se u originalnom pakovanju, u odvojenom prostoru.
- Postoje stroge mere zaštite za rukovanje ovim preparatima.

7. Dokumentacija i evidencije

Apoteka mora voditi:

- dnevnik temperatura (magacin i frižider),
- evidenciju ulaza/izlaza lekova,
- evidenciju serija, doza i rokova,
- evidenciju o psihotropnim i narkotikom lekovima,
- dokumentaciju o povlačenju proizvoda i neispravnim serijama.

8. Kontrola tokom izdavanja lekova

- Provera doziranja, serije i roka trajanja pre izdavanja.
- Provera eventualnih interakcija (preko softvera).
- Savetovanje pacijenta o načinu čuvanja (posebno antibiotici, insulin, kapi, biljni preparati).

